

ABONAMENT:

Pe an 6 cor.; pe 1/2 an 3 cor.

Pentru România pe an 15 Lei.

Manuscripte nu se redau.

LIBERTATEA

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifa, cu prețuri foarte moderate.

Abonamentele se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă

PROCESUL FOII „LIBERTATEA“

— 3/16 (—3/15) Maiu. —

Zi de sfântă amintine ne e și ne va fi ziua de 3/16 Maiu, pe care Români o sërbează pe aiurea, și ar trebui să o sërbeze preste tot locul!, întru amintirea măreței zile de 3/15 Maiu 1848, când Blajul gemea de mulțimea poporului adunat ca prin farmec divin din toate părțile țerii la el! In frumoasa biserică catedrală răsuna însuflețitele discursuri ale capilor unui popor trezit la libertate, și ele s'au urmat pe largul câmp rămas de-atunci pe veci botezat „Câmpul Libertății“, de pe țermul Têrnavei, coperit atunci cu 40.000 de Români, cari își formulau cererile naționale pentru libertate! Mărețe umbre ale părinților nostri înaintea memoriei și spiritului cărora ne închinăm cu pietate! —

Chiar astăzi, în această mândră aniversare și zi de închinare a iubitului nostru popor de aici, se pertractează la Cluj procesul de presă al foii noastre „Libertatea“, pentru articolul scris de preotul Ioan Moța în ajunul desvălirii statuei Regelui Mathia la Cluj.

După știrile telegrafice ce am primit în decursul zilei despre mersul procesului, aflăm că curtea cu jurați s'a constituit la 8 ore.

Di Dr. A. Vlad, apărătorul părintelui Moța a excepționat o parte din jurații cuprinși în listă.

După plinirea tuturor formalităților s'a dat cetire actului de acuză al tribunalului, în care sunt cuprinse părțile incriminate ale articolului — aproape întreg articolul!, care este următorul:

A murit Matia — și cu el dreptatea!

Slăvit fie numele tău, slăvit fie mai ales duhul tău cel drept, legendarul Rege, care de mâine încolo apară iarăși în mijlocul nostru, și vei sta pe veci privind furnicarea de oameni ce vor mișuna în jurul tău, pe sub picioarele tale!

Turnat-au chipul tău în bronz, ear' de era să fie desvârșită imaginea ta, și o inimă de aur trebuiau să toarne și să ț-o anine pe piept, ca toți să o vadă și toți aminte să-și aducă de inima ta cea mai strălucitoare decât tot metalul din lume!

Reînviatu-te-ai după sute de ani, și te-au așezat pe superbul tău armăsar, cu mâinile pe biruitoarea sabie și cu privirea-ți senină cercând par'că să străbați lumea din jurul tău, să o ispitești, să o pătrunzi, să o vezi cum mai e azi, față de aceea pe care tu ai lăsat-o moștenire acestor plaiuri? Te-au ridicat din mormântul în care odihniți liniștiți și ne-auzind mai mult nici bunele, nici relele din lumea în care odată mare și tare, și model de bunătate și dreptate fuseseră.

Dar' teamă mare ne e, idealul Rege, că în frumoșii tăi ochi prea curând ivi-se-vor lacrimi, și

cu cât mai bine vei cunoaște lumea de azi, în șiroaie prefăcătoare lacrimile din ochii tăi și nu vei mai înceta a le vărsa, văzând multa nedreptate ce se face popoarelor pe care tu cu dreptate și blândetă le-ai fost deprins, și mai ales văzând crunta nedreptate ce se face azi poporului blând și dulce, din care și tu te-ai născut și te-ai înălțat!

Tu care nu ți-ai tăgăduit originea ta de Român, ci pe însași mama ta ai lăsat să o zugrăvească în simplul ei port țărănesc românesc, cu furca în brâu, pe păretele din castelul tău iubit dela Hunedoara, ca etern document de prețuire a originii tale, — tu ai plânge azi, ba poate ai sfărâma castelul și pe procleții lui îngrijitori, cari lasă să se spele, să se ștergă acel chip, ca cu el să se ștergă această marturie a originii tale!

Următorii tăi la conducerea țerii, te-au așezat chiar în părțile răsăritene ale ei, în orașul unde te-ai născut. Dar' ei au scăpat din vedere, că acest loc e încungurât, ca un ostrov în mijlocul mării, de popor Român, — și că tu aici prea o să auzi gemetele și strigătele de durere ce se isbesc mereu de porțile cetății tale, venind dela poporul ce geme sub loviturile nedreptății ce se face cu el, cum se isbesc în vuet valurile mării de țermii ostrovului.

Te-au așezat aici și au uitat că aici mai vîrtos ca ori-și-unde, te vor face să îți pară rău că te-au scos iarăși pe lume, putînd aci mai bine ca ori-și-unde să te încredințezi despre adevărul prefăcut în proverb și rostit cu duiosie și cu oftări de popor: **A murit Matia, și cu el dreptatea!**

Nu deapatre de picioarele chipului tău care reprezintă dreptatea, eșafod este ridicat tocmai dreptății!, și zeci din noi, cari ne silim a fi apostolii adevărului și ai dreptății celei iubite de tine, duși am fost și suntem și trași pe acel eșafod modern, svirlîți în temniți, expatriați, sêrăciți, pentru cererile noastre care strigă după dreptate!

Te-au așezat chiar într'un colț de țară în mijlocul poporului român, bag' seama ca cu atât mai vîrtos să auzi plângătoarele lui doine, pline de durere și de jale..., cari spun tânguitoare, că

Sus la munte, jos la vale
Si-au făcut dușmanii cale,
Din Sătmăr până 'n Săccle
Numai vaduri ca acele!
Vai de biet Român sêracul
Inapoi tot dă ca racul,
Nici îi merge nici să 'ndeamnă
Nici îi este toamna toamnă,
Nici îi vară vara lui
Și-î strîn în țara lui!

Și te va înduioșa cântecul trist, dar' mai mult te va dura adevărul din cântec, că azi

Numai umbra spinului
La ușa creștinului!..

Și asta nici nu pentru altceva, decât pentru faptul, că cea mai mare virtute a ta, dreptatea, a perit demult de pe aceste plaiuri, și lăcomia și pofta criminală de a nimici cel mai tare pe cel mai slab, și cel bogat a să înbogați și cu puținul celui sêrac, iar' pe urmă a trage din sêrac și oropsit și sufletul și a-l face pe el una cu negrul suflet al seu, — numai pentru aceea sună doinele noastre atât de trist, pentru tine atât de dureros.

Teamă ne e, slăvitule Craiu, că prea iute te vei încredința, că pigmeii ce se vor cocoța în jurul tău cu vorbiri în ziua desvălirii tale, te profanează și numai prin faptul că se apropie de chipul tău cioplit! Că ni-

meni nu erau mai puțin potriviți a ridica statuă dreptății tale, ca acești nedrepti, ca acești farisei și vameși!

Când mai zvăpăiați face-și-vor, mâne, acești pigmei vînt în jurul tău, ridicându-se mai mult pe sine ca pe tine, prin vorbiri afectate, false, — fă o minune, măritule Rege, și scutură-ți greul metal în care ești turnat și ridică-ți cu puternicele mâni biruitoarea-ți spadă, și deschide-ți într'aurita gură și spune-le tu însuși cum a fost vieța ta, prin ce te-ai făcut mare, proverbial, neuitat, iubit de toate popoarele: prin aceea că ai fost blând și drept, și alungă-le din creeri nebunele idei după care ei azi aleargă dedându-se la tiranie și nedreptate, și inehee-ți divina vorbire spunîndu-le, că dreptatea în lumea aceasta este floare albă, frumoasă, dulce, fericitoare, neuitată, nedreptatea este spine, scâete, ciuline, și cântă-le în uimitele urechi:

Cine-a îndrăgit ciulinii
Mânca-i-ar inima câinii,
Mânca-i-ar casa pustia
Și neamul nemernicia!

Ca glas din buciom de aur să răsune glasul tău, făcînd ca dreptatea în această țară numai amici să aibă, nu dușmani, și cerînd ca

Toți dușmanii ei să peară
Din hotărâ în hotărâ,
Îndrăgi-i-ar ciorile
Și spânzurătorile!

Dacă ai ajunge acest lucru: imblanzirea celor nedrepti și întoarcerea lor la dreptatea ideală: ar fi aceasta cea mai mare glorie a apariției tale de nou în mijlocul popoarelor țerii! Cu câtă bucurie te-am slăvi în cântece răsunătoare peste toate plaiurile țerii, a căror refren de fericire să fie: **A 'nviat Matia, a 'nviat dreptatea!**

Fugi însă dela mine iluzie frumoasă, musică de divine cuvinte, și fă loc crudului adevăr, pe care de veacuri îl repetăm cu durere:

A murit Matia, — și cu el dreptatea!

Iancu.

Procuratura a aflat vinovate, afară de primele 2—3 alinii, pe toate celelalte, iar' în o alinie a aflat și preamărirea celor condamnați în procesul Memorandului, și de-aceea cerea pedepsirea pentru agitație și preamărire.

Verdictul.

Despre decursul pertractării însăși, apoi despre verdictul juraților și despre sentința adusă de tribunalul pe basa aceluia, am primit dela Cluj următoarea telegramă:

Cluj, 16 Maiu

Pertractarea s'a început la 8 ore a. m.

Părintele Moța declară, că față de jurați nu se apără. A luat apoi cuvîntul dl Dr. Vlad, care a apărat și replicat strălucit.

Procurorul atacă vehement.

În fine aduc jurații verdictul: „Vinovat de agitație și preamărire“.

Tribunalul l'a condamnat la un an temniță de stat, 1000 cor. în bani și spesele de proces.

La mulți ani!

Diececele române gr.-cat. de Oradea-mare și de Lugoj, cum și cea gr.-or. de Arad — au zile de sêrbătoare.

La Arad mâne, Duminecă în 17 Maiu n., se face instalarea festivă a nou sfințitului Episcop Ioan I. Papp, în biserica catedrală, prin mandatarul Metropolitan Dr. Eusebiu E. Roșca în mijlocul unor festivități frumoase.

La Oradea-mare e bucurie mare că veduvitul scaun episcopesc al fericitului Mihail Pavel, și-a căpătat nou stăpân: Maiestatea Sa a numit de Episcop gr.-cat. român la Oradea pe P. S. Sa Episcopul Lugojului Dr. Demetriu Radu.

La Lugoj scaunul ce devine vacant prin strămutarea P. S. Sale Dr. Radu, va primi nou Domn: Maiestatea Sa a numit de Episcop gr.-cat. de Lugoj pe simpaticul și mult promițătorul Dr. Vasile Hossu, azi canonic în Blaj.

Le zicem tuturor: **La mulți ani!** și bucurie să aveți de nouele dignități la cari sunteți chemați, și D-zeu să Vê povățuiască activitatea vieții de așa, ca și bisericile ce păstori-ți și neamul din care faceți parte, să Vê poată cu timpul sêu preamări pentru ce ve-ți fi făcut pentru el!

Gloria Devei.

Părintele Stupinean condamnat!

În frumosul nostru Ardeal numai Clujul și Têrgul-Murêșului sunt „fericite“ orașe cari fac să se vorbească mai adesea de ele în legătură cu manifestarea „patriotismului“ prin organele justiției, croind la pedepse pe spinarea cutărui și cutărui „agitator“ valah ori sas, — căci ele au curți cu jurați pentru procese politice sêvêrșite prin presă, celelalte orașe nu. De aceea bucurie mare a avut cuibul șovinismului din comitatul nostru, orașul Deva, când a aflat că proces politic este pornit contra părintelui Iosif Stupineanu, care a „ațîțat“ contra limbei maghiare, nu prin presă, ci cu graiul, lucru ce are să se judece aci, nu la Cluj.

În 13 Maiu n. s'a împlinit această bucurie a șovinismului la Deva: În această zi s'a pertractat procesul părintelui Stupineanu pentru-că a oprit pe copiii din Bârcea-mare de a-l saluta cu „jonupot“.

Acusatul s'a prezentat însoțit de distinsul apărător Dr. Iustin Pop, care în o vorbire strălucită a spulberat toate zvêrcolirile procurorului de a dovedi ațîțare la ură contra neamului unguresc, că totul a fost o permisă îndemnare la cinstirea limbei proprii, lucru ce e chiar dator a-l face fiecare preot român onorabil!

Tribunalul însă, a aflat totuși de bine a pedepsi pe părintele Stupinean, osândindu-l la 3 luni arest de stat, 100 cor. amendă și spesele de proces. S'a dat recurs la Curie.

Deci și Deva cu gloria sa!

Din alte lumi.

Scrisori către un prietin tiner.

I.

B.... 12 Maiu 1903.

Iubite amice,

Povesteam într'o zi în casina noastră de aici, cu mai mulți prietini, mai ales tineri ca noi, despre bune și despre rele din viața noastră socială, și în chip firesc am atins și temele despre cari noi așa de cu drag ne scriem, cercând a ni-le explica înșine, și din vorbă în vorbă am scos și două din scrisorile Tale din urmă și le-am cetit lor, căci mult îmi par nimerite tâlcuirile ce Tu dai unor și altor apariții strănii, ce se observă ici-colo în viața noastră, privată, ba chiar și publică.

Toți au aprobat felul Têu de a înțelege lucrurile, iar unul mi-azis, secundat îndată de ceilalți, că pe cât e de interesantă corespondența noastră, pe atât de rău facem, că nu ne trimitem noi unul altuia aceste scrisori prin mijlocirea unui ziar, ca nedumeririle noastre, întrebările, și tâlcuirile din ele, să poată sluji drept material de meditare în cercuri mai largi, decât numai nouă înșine.

De aceea scusă, dacă răspunsul cu care-ți dorez la întrebarea din scrisoarea din urmă, ți-l trimit prin foaia „Libertatea“.

Am ales anume „Libertatea“ pentru discuțiile noastre, căci o știu cetită cu interes de multe suflete tinere idealiste, suflete cari prin credința lor într'un viitor mai frumos, prin nădăjduirea tare în acel viitor, prin mulțumirea ce o simt știind că își împlinesc datorința față de neam, față de societate și față de sine înșiși, ținînd la credința în acel viitor frumos, ideal, — prin asta deja fac parte din alte lumi, cu cer mai senin, cu iubire mai curată în inimi, cu sentimente altruiste mai fericitoare, lumi învălitate în purpur, spre care atât de bucuos petrec sufletele curate de poezi! Și cine, în anii sei tineri, nu fuge bucuos cel puțin cu sufletul, cu gândul seu, în lumile visătorilor, în lumi ideale, ademenitoare prin nevinovăția lor, — dacă altfel e silit, ca cu lutul sêu să se tărăe atingînd chipul întinatei noastre lumi de sub picioare?

Ce frumoase le vezi toate privind de pe acele plaiuri! Ce limpede vezi cum ar trebui să fie toți în lume, dac'ar fi să fie cum D-zeu i-a fi dorit pe oameni! Ce mic și întunecat, ca un verme prăpădit, îți apare chipul mișcător al cutărui omuleț gros în ceafă și la chimir, care aleargă-aleargă, și asudă și se fierbe adunându-și numai în jurul sêu și în jitnițele sale, cât mai mari grămезile de pâne, necunoscînd ori ne-vrînd să știe nimic și de menirile ideale, altruiste ale adevăratului om din lume! Ce nemernic și imposibil de a-l coperi cu deplinul dispreț pe care îl merită, îl vezi de-aici pe parvenitul de colo, ajuns prin „noroc“, prin obrăznicie, și mai ales prin prostia oamenilor, cocoțat pe o treaptă naltă în mijlocul semenilor sêi, de unde cu o tiranie de fiară, isbește pe nenorocitul cutare ce s'a apropiat tîrîtor, umilit, de el, îndată ce vede că nu poate avea nici un folos de dînsul! Cu câtă dobitocească poftă sfășie, rumpe acuși bucăți de

carne vie din obrazul cutărui, care nu a știut ori n'a voit a merge închinându-se înaintea scândurei pe care el stă sus cu piciorul!

Și cât de dulce, cât de deosebit, înțergesc, îți apare cea de colo, suflet superior, blând, care merge cu fruntea plecată, — în ori-ce holdă numai spicelile goale stau țapuse în sus, cele pline stau plecate cu fruntea spre pământ! — trăind pentru ținte ideale, pentru facere de bine celor oropșiți, pentru neamul seu întreg oropșit, disprețuind mărirea și vifeimurile, ca și clevețirile mici de suflet, ale lumii ce-l încungioară! Retras în sine, mulțumit de gândul său frumos, de conștiința sa superioară, el pare un chip din *alte lumi*, senin și radios, în mijlocul plevei ordinare ce copere încolo în jurul lui hotărâ întregi...

Și iacă tot scriindu-ți, iubite amice, mă perdoi cu vorba și n'ajunsei să-ți dau răspuns la întrebarea ce mi-o puși în scrisoarea Ta din urmă. O fac însă în scrisoarea mea viitoare, și până atunci dorindu-ți, și Ție și mie, ca încă mult timp să nu ne pogoare D-zeu și mâna crudului timp, din lumile ideale din cari privim azi lucrurile, în lumea prea întinată de sub picioarele noastre...

Cu dragoste și frăție
Al tău Nello.

O mare ticăloșie

— Vărsarea de sânge din Șepreus. —

Știre dureroasă ne-a adus sfârșitul săptămânii trecute, dela Șepreus, mare comună română în comitatul Aradului. Șepreusul e o comună cu 4000 locuitori (cam ca Cugirul nostru ori Seliștea) toți Români, numai vre-o 200 străini.

S'a fost pus alegere de primar. Un anumit om „ocoș“, Pêrv Florea Dică, voind cu ori ce preț să ajungă el „biroul“ satului, dar văzând că mulțimea poporului nu-l vrea, s'a dat în coate cu cei mai tari, s'a pus bine cu un renegat, o coadă de topor, un bogătan cu numele Rêsvan, care acum se scrie Rozvány, — și prin el cu solgăbirul, ca să-l aleagă pe el.

Poporul era în marea lui majoritate pentru Iosif Matia, un om de omenie și bun, plăcut tuturor, a cărui tată și moș fuseseră și

ei primari și-s pomeniți cu bine de popor pentru purtările lor cinstite în slujbă și în afară de slujbă.

A sosit ziua alegerii, Fisolgăbirul Csukay a făcut tot ce i-a stat în putere a scoate pe candidatul negatului celui dat în coate cu domni, și s'a folosit de toate apucăturile cunoscute la atari privilegii. S'a făcut zarvă mare în popor, s'au iscat ferberi și nemulțumiri. Bietul popor, văzându-și pălmuită dreptatea în chip ciuf de dușmanii lui, s'a pus în mișcare, a amenințat, a lărmut, cum face poporul de regulă. Fisolgăbirul după ce a săvârșit volnicia, a plecat, a fugit, și a lăsat învălmășala să fie ce-o fi acum de ea.

Patrula de gendarmi care păzise alegerea, rămase singură și crezându-se amenințată în siguranța sa, la un șgomot mai mare a poporului și la „porunca nou-lui birou ales volnic, a pus mâna pe arme, a tras câte-va șarge asupra lui și îndată au căzut jos 14 țărani în bălți de sânge, din cari 4 au rămas morți aci pe loc, ear 10 greu răniți abia au putut fi duși acasă și zeci de alții au primit rane mai ușoare din gloanțe și din baionete!

E o ticăloșie fără păreche aceasta mai ales că se scrie de martori oculari, că țărani n'au dat ansă la folosirea armei, că arma se folosește numai când poporul atacă și el, ori se împotrivesc cutărui porunci de liniștire a conducătorului actului.

S'au pornit cercetări, dar tare ne e teamă că vinovați vor ieși tot nenorociți „hoți de păgubași“! Doar trăim în era „dreptului și dreptății“ ungurești!

Știri politice

Păgânul întăritat.

Din pielea nestâmpăraților și lacomilor de mărime Bulgari, sar zdrențe sub loviturile păgânului întăritat. Unde numai bandele revoluționarilor dau piept cu trupele turcești, biruința e dinainte știută, că a Bulgarilor nu e!

Dar iată ce trebuie să faci: mai pune pe mine încă de patru degete rășină; și când voiu intra în ocol, toate iepele au să tabere pe mine cu dinții să mă sfîșie în bucăți; atunci dinții lor se vor încheșta în rășină și văzând că n'au ce-mi face se vor retrage, — iar eu le voiu prinde pe câte una cu dinții de carne; și ele vor apuca cu dinții de rășină.

Impăratul îndată ce primi știrea că voinicul a muls iepele, se duse la Zeița și i spuse:

— Scumpa mea, Zeița Mărilor și frumusețea lumii! afla că grăjdarul a muls iepele; și cred fără îndoială că acum primești să fi împărătița mea.

Zeița se uită lung la împărat și zise în gândul ei: „Cât e de urit, prost și de nesuferit... cum dă Dumnezeu atita mărime și noroc, unor astfel de oameni negheobi!“ apoi zise:

— Nu pot Impărate!

— Nici acum?

— Nu... până mai întâi: acel ce m'a adus pe mine aci nu va fierbe tot laptele muls, într'un cazan mare, iar când va fi ferbinte și umflându-se aproape să dea afară din cazan, să se arunce el.

— Prea bine scumpă Zeița.

În întreagă Macedonia și Serbia veche s'a pornit urmărirea și nimicirea gloatelor de revoluționari și prinderea capilor lor. Leul păgân întăritat se înverte urlând prin țară și vai de cei vinovați pe care pune mâna! Poporațiunea bulgară din sate tremură de groază, deși Hilmi-pașa, comandantul turc, a dat poruncă aspră soldaților, ca și gendarmilor, a nu face nici un rău poporului pacinic. Temnițele gem de Bulgari prinși.

Au fost lupte mai mărunte cu răsculații. Lângă satul Cundina, a ținut lupta o zi întreagă până au putut fi risipiți. Bulgarii și-au dus cu ei morții și răniții. Numai sângele lor se vedea.

În Constantinopol păgânul a dat poruncă, ca toți Bulgarii să fie alungați din oraș!

În 12 Maiu trupele turcești au pustiit de tot satul Marcovo, unde auziseră, că ar fi ascunsă de revoluționari dinamită.

Principele Ferdinand al Bulgariei a fost la Paris, asigurând pe guvernul francez, că Bulgaria n'are de gând să poarte războiu cu Turcia (că n'are bani și putere), și rugându-l să întrevie la guvernul turcesc pentru a încungiuira o provocare a Bulgariei.

Yederi nouă?

Szemere despre chestiunea naționalităților și despre maghiarizarea de nume.

Parcă tot mai des să aude și din rostul unor politici maghiari fruntași, câte o vorbă, care arată că pot fi între ei chiar numeroși aceia cari altfel, mai așezat, judecă în chestia naționalităților din Ungaria și Ardeal, dar nu prea cutează să iasă la iveală cu judecata lor, căci prea stau cu toții sub teroarea impertinentului șovinism extremist și exclusivist, cultivat de presa lor jidănită.

Pornim dela cea mai nouă broșură politică, edată de Szemere Miklos, personagiu marcat în viața înaltă din Budapesta, acela care în anul milenar, în

Aceasta a fost cea mai mare bucurie pentru împărat, de oare-ce găsi prilejul a pierde pe voinic, fără ca Zeița să-l mai poată cere. Și aceasta avu înțelesul că Zeița va primi să fie împărătiță și că a sfârșit și cu cererile.

Voinicul de cum primi și acest ordin, se sfătui cu calul său Harap năzdrăvanul; apoi veni și zise împăratului.

— Prea înălțate Impărate! am fost robul și slujitorul Măriei Voastre cel mai credincios, — și primesc moartea cu mulțumire, că am fost vrednic să îndeplinesc toate poruncile și dorințele Măriei Voastre. Dar am și eu înălțate Impărate a Vă face o singură și ultimă rugămintă.

— Ce anume?

— Eu, Prea înălțate Impărate, am un cal, pe care cu învoirea Măriei Voastre l'am ținut lângă mine în grajdul împăratesc. Nu pentru că e vre-un odor mare, dar mi-e ca un prieten și mai mult de cât un frate. Cu el am străbătut pustiurile cele necunoscute de altă ființă omenească și tot cu el împreună am îndeplinit toate poruncile Măriei Voastre.

— Bine, și ce vrei cu el?

— Vreau Prea înălțate Impărate, ca în momentul când mă voiu arunca

un discurs festiv a zis în casina națională din Pesta, unde era adunată floarea maghiarismului, că „Nu e fericit Maghiarul!“ Acum a edat o broșură politică elegantă, dedicată luării aminte a Augustei Case domnitoare, și pornește dela sentimentul pe care îl vede lășindu-se tot mai mult, al nemulțumirii ce tot crește la locuitorii acestor țeri, la poporul de jos, ca și la funcționarii comitatensi și de stat, cari toți murmură de nemulțumire, și cu murmurul lor primejdile sociale și socialiste se tot îngrămădesc, amenințând viitorul bun al țerii, ba întunecând chiar unitatea ei! Și autorul caută remedii pentru preîntimpinarea acestor primejdii. Să se facă o altă aranjare a distincțiilor sociale, decum e cea de azi. Să fie deschisă calea pentru tot ce e cu drept nobil, a se ridica la suprafață, ba a se întrece om pe om de a ajunge prin virtute proprie, la suprafața strălucitoare a nobilimii, etc.

Că așa cum e azi, nu e bine. Căci azi »regatul ungar unitar pe ce se razimă? Pe virtutea cavalească personală recunoscută în toată lumea, a Domnitorului nostru și pe virtuțile lui personale«.

Încolo e totul clătinător!

»Dincolo de Laita — urmează Szemere — popoarele se rezboiesc crunt, nesfârșit, pentru limbă. Ura de neam le leagă și mistue ori-ce forță politică! Nici nu se pot înțelege nici odată, decât în una: — în isbucnirile nemotivate contra Ungariei..

»Și la noi există chestiunea de naționalitate, (bine că o recunoști așa de franc, căci câți frați ai Tăi strigă că „nu există!“) dar spre norocul nostru, ca nu are încă acele tradiții ca în Austria Cehii și Polonii. (Dar va avea ca mâne și tradiții și putere! Red.) Și noi precum am trăit cu naționalitățile în trecut o mie de ani în iubire frățescă, (!) așa vom putea-o duce și mai departe: cu tact, dar nu cu siluirea!

În cazanul cu lapte și voiu muri, să fie de față și el, să vază că am murit să nu-și mai strimbe gâtul uitându-se în toate părțile, așteptându-mă în zadar.

— Asta e prea puțin ce-mi ceri voinice. Dar vezi... va fi față și viitoarea mea împărătiță: Zeița Mărilor frumusețea lumii; și ce o să zică când o vedea asemenea căzătură în curiea împăratească?

— Măria Sa, viitoarea Măriei Voastre Impărătiță, cunoaște calul. Căci cu acesta am adus-o Măriei Voastre.

— ...Fie... dar găseșc că e o ultimă nebulie.

În mijlocul curții împăratești un cazan cât o bute de mare, însă larg la gură, sta plin cu lapte de-asupra unui foc strășnic. De-o parte sta împăratul, Zeița Mărilor, slujitorii curții și numeroși ostași; iar de alta voinicul cu calul său.

— Dați într-o parte gloaba asta nețesălată — căci îmi face rău când o vîd, — zise împăratul.

— Nu! — zise zeița Mărilor, — lasă-l să fie față, să simtă durerea când va vedea murind stăpânul său — căci ei m'au adus pe mine aci.

Laptele era gata de fierț și începu să se umfle.

»Căci precum vedem, puternicul împărat german cu uriașa lui energie, cu aruncarea în cumpănă a înaltei sale personalități, la spate cu milionul de baionete a mării sale națiuni germane, — și nu se fericește cu mâna de Poloni din Posen! Numai martiri creează, nu renegați!

»Iar siluirea maghiară ce apare în coloanele ziarelor și în „speech“-e, își greșește absolut ținta, căci ei nici că înfrică pe nimenea și nici nu se face cu ea iubită cuiva hegemonia maghiară!«

Iar într'alt loc vorbind despre mijlocul ales de politicii zilei pentru înmulțirea Maghiarilor, de maghiarisarea numelor atât de plăcută multor zvăpăiați, zice:

»Insuși guvernul desfigurează prin maghiarisarea de nume, sêrmenele nume istorice maghiare!

»Nicăiri în lume, unde oamenii au idee de drept, nu se întemplă așa ceva, și nu este exemplu nicăiri pe lume, căci e fără de lege și imoral: statul dă aceea ce nu e a lui! (când adecă dă or-cui dreptul a purta nume maghiar ales).

»Și pe lângă asta nici nu e rațional, căci se împotrivesc cu cel dintâi scopul numelui familiar, care e, ca să putem deosebi pe oameni de oameni!«

Ne reținem de astă dată dela comentarea încolo a ideilor din opul dlui Szemere. Constatăm numai, că în aceste două puncte, și poate și în altele, el vede clar lucrurile și spune fraților sei Maghiari adevărul verde, ca cum li-l'am spune noi. Pentru aceea „Budapesti Hirlop“ se și grăbește a arunca nisip în ochii publicului mare declarând pe Szemere de un simplu „excentric“, peste care poți, în cazul dat, trece cât de ușor și peste scrișele lui.

Cum se nu poți trece, dar adevărul scris rămâne, se întărește, prinde, — și d. e. în cele două puncte adevărul scris, de Szemere nu poate fi micșorat

Voinicul de astă dată era palid la față ca o pânză albă... fie că de frica morții, fie că simțea atât de aproape pe Zeița Mărilor frumusețea lumii.

El sta nemișcat ca o statuă de marmoră, numai pletele ondulate ce cădeau pe umerii lui largi, vibrau ca niște fire de metal.

Toate privirile erau ațintite la el. Cei doi vizitii îl priveau cu evlavie și simțeau o remușcare adâncă în sufletul lor. Unii din slujitorii plîngea ca după feciorul seu. „Nici un criminal nu s'a pedepsit până acum așa de crud“ murmură unii. „Blestămat fie pământul ce va înghiți asemenea voinic frumos și nevinovat“ murmură alții. — Numai împăratul își freca mâinile nerăbdător și mulțumit.

— Haide! aruncă-te odată...

Strigă împăratul — și-l îmbrânci pe voinic în spre cazanul cu lapte ferbinte; împăratul era cât paci să cază, de oare-ce voinicul nu clipi măcar din ochi, da de cum să se miște, — parcă ar fi avut rădăcină în pământ ca un falnic copac.

— Când laptele se umflă că era să dea afară din cazan, voinicul se uită la calul său; Harap oftă; atunci voinicul își făcu cruce, apoi odată se repezi în cazanul cu lapte.

Prin mulțime să produse un mare

FOIȚA

PASTEL

*E'n miez de noapte
Și codrul e-ațipit în deal;
In vale doarme riul de cristal;
Pe când își spune-un plop bătrîn pe mal
Povestea 'n șoapte.*

*Dar vîntul unde-i?
Doarme-ostenit la siml unei flori,
Căci s-a jucat cu-arıpa unei mori
Intreaga zi, privind de-atîte ori
In luciul undeii...*

Corneliu Moldovan.

IANCU P. PĂUN

FECIORUL BABELI

— POVESTE —

(Urmare și fine.)

Voinicul primind ordin dela împărat să mulgă iepele, se duse în grabă de se sfătui cu Harap năzdrăvanul.

— O vom face și pe asta, Mări stăpâne, — zise Harap, — deși aceasta va fi foarte greu; căci iepele acestea sunt mânia lui Dumnezeu.

aşa cu o trăsătură de peană de nimenea!

Şi mulți chiar din sinul cetățenilor Maghiari, cetind aceste scrise, vor simți că altă lumină începe a le licări în creier și în inimă în chestia naționalităților!

Zori nouă de vedere a acestei chestiuni se ivesc tot mai aproape, și ele nu se vor opri, ci vor înainta spre noi, dacă nu pe altă cale, alătura de ideile sociale ori socialiste onorabile!

Correspondență

Bințiți, Maiu, 1903,

Dle Redactor!

În comuna noastră Bințiți a avut loc, la Dumineca Tomii, o producție teatrală dată de tinerimea școlară, în sala școlii, urmând după producție joc.

S'a jucat piesa populară: „Ce face dracul“, prin școlarii Ioan Vlaicu ca „Aghiută“, Toma Sêrbu ca „Michidută“, Nicolae Drăgan ca „Scărăbută“, draci ispitori de rele; Nicolae Loga și Lazar Gavrilă, ca săteni, Miron Cranciova ca Chiva, femeie bețivă, Iosif Cranciova, ca covrigari, Simion Loga, ca birtaș, Nicolae Olariu ca ânger, Michailă Sêrb, ca „Tânase“, Nichifor Olariu ca soția lui, Alexandru Frâncu ca „Radu“, — și alți școlari. Piesa întocmită pentru popor, cu scop moralizator, zăbind beția și alte rele moravuri, a plăcut tare poporului adunat, care era fericit văzându-și copii de școală producându-se cu astfel de frumoase lucruri.

S'a predat mai departe piesa: „Despre sêrbătorile băbești“, prin elevele Ana Avramescu, Teodora Marcu și Ioana Vlaicu. „Despre buna cuviință“ predată de Rafila Carașcă și Maria Drăgan.

Toate piesele au reușit foarte bine.

După producție au urmat joc, pe care l'a început dl învățător cu școlari instruați anume.

Laudă aducem domnului inv. Ioan Vlad, care de când este în Bințiți, desvoaltă o lucrare laudabilă, producând și cu aceasta ocaziune o seară plăcută pentru locuitorii comunei.

Venitul acestei producții au fost 50 coroane, din care spesindu-se, au rămas venit curat 30 coroane.

Ca suprasolviri au intrat dela Iosif Indrieșiu din Băcăinț 2 cor., părintele Ioan Botean 1 cor. dl Filip György 1 cor., Ilie Martin și Ioan Martin câte 40 fil. N. N. 60 fil. Primească cele mai

tumult și țipete de groază; pe cer s'auzea și se vedea fulgerînd și trăs-nind.

Dar calul ce sta aproape de cazan când suflă rece pe nara dreaptă, în clipa când voinicul sări în cazan, laptele era aproape să se sleiască; să fi fost apă, ar fi înghețat tun. Aceasta însă fără să observe împăratul, de oare-ce el nu bănuia și nu ajunsese cu gândul că calul să fie nădrăvan și să poată face așa minune.

După câte-va clipe voinicul făcânduși odată vânt, sări afară din cazan.

Toată adunarea strigă de bucurie căci voinicul în loc să fie mort, eși viu nevătămat, în zale de aur înbrăcat și mult mai mândru de cum era. Coif bătut în pietri scumpe ca o stea strălucitoare și paloș de foc la cingătoare.

— Ah! e frumos ca un înger!.. țipă Zeița Mărilor încântată.

Numai împăratu să făcu negru de mânie, și pentru a se face și el frumos demn de admirat, numai hup!... se aruncă și el în cazanul cu lapte; atunci Harap nădrăvanul când suflă odată ferbinte!... pe nara cealaltă... laptele dădu în clocote afară din cazan. Slujitorii așteptau acum să iasă împăratul și mai frumos dar văzând că nu mai apare, începu să-l pescuiască prin cazan cu niște țepoale de

călduroase mulțumiri și cei-ce au luat parte la producție și cei-ce s'au produs așa de bine!

În numele comit. par.:

Mateiu Herția,
președinte.

NOUȚĂȚI

Dl Dr. Iustin de Colbazi, medic de Regiment la regim. nostru de casă 64, aici în Orăștie, a primit deja *Crucea de aur cu Coroana, pentru merite*, trimisă în original din partea Maestății Sale însoțită de diploma preafinală.

Crucea a fost predată celui distins, în chip festiv, în mijlocul paradelor militare obicinuite, în curtea casarmei, fiind de față ambele batailloane în 12 Maiu c.

Când batailloanele sosite dela exercițiu, au intrat în curtea casarmei, oprindu-se la locul destinat, dl major Fridoliu Padévit a ținut batailloanelor o vorbire în nemțește, arătând însemnătatea acestei festivități, apoi a pus Crucea pe peptul celui distins cu ea. Vorbirea dlui major Padévit a tradus-o apoi românește dl major Berger, după care feciorii au aclamat cu „Sê trăească“, de trei ori pe M. Sa și pe cel decorat.

După predarea înaltei distincțiuni, cele două batailloane de infanterie, au defilat pe dinaintea decoratului.

Din alte lumi. Doi colaboratori ai foii noastre, despărțiți unul de altul prin spațiu, dar foarte aproape unul de altul cu inima, încep să-și publice în „Libertatea“ scrisorile lor, în cari fac fel și fel de observații și scrutații asupra unor și altor apariții din viața omenească, din ce-a socială ori națională. Redacția noastră crede a face o plăcere, ba chiar un serviciu cetitorilor „Libertății“ publicând interesanta corespondență dintre doi tineri idealști, cu sentimente bune pentru binele de obște.

Examele în tactul protopopesc gr-or. al Orăștiei s'au început acum Joi în 1/14 Maiu, la Petreni, și se urmează aproape zilnic, câte 2—3 comune într'o zi. Sê vor sfârși în 8/21 Iunie la școala capitală din Orăștie.

Dl Dr. Tit Mălaiu și-a deschis cancelaria advocațială în Biserica-Albă. Dorim succes strălucit. Poporul român din acele părți câștigă un bun avocat și bun Român!

Bățul pribeliei. Sê scrie că în Bănat părăsirea vetrelor străbune ia dimensiuni tot mai mari Dumineca

la grajd; și nu scoase decât niște ciolane... aproape topite...

Atunci Harap nădrăvanul scuturându-se strajnic de cutremură pământul, se prefăcu într'un cal mare, țanțos și frumos, cum nu se mai afla altul pe lume; negru și neted la pînă și ochii ca focu, copitele albe ca fildesul, corn de aur în frunte și bătut în pietri scumpe, potcoave de oțel, struneauă de aur, frâu și șaua de mătăsă, lucrate numai în aur și pietri scumpe care de care mai strălucitoare și mai frumoase; apoi bătând de trei ori cu copita în pământ întreg palatul împărătesc se dărîmă prefăcându-se în pulbere!..

Zeița mărilor frumseța lumii și Voinicul, îmbrățișându-se și sărutându-se cu foc sări amândoi pe cal.

Atunci Harap nădrăvanul dădu drumul glasului seu puternic și zise:

— Cinstiți pe împăratul și împărățița noastră! Ei vor clădi noi și frumoase palate!

Apoi se repezi în văzduh cu Împăratul și Împărățița pe el, de cutreieră și vizitarea întreagă împărăție; iar slujitorii curții rămaseră uimiți cu fețele închinat la pământ...

trecută au plecat din Timișoara peste 100 persoane la America, ear în 16 Maiu n. vor mai pleca 70 persoane. Afară de aceștia au mai plecat la America numeroase familii chiar cu bunăstare din Perjamos, Lovrin și Sân-Miclăușul-mare. Ear acum de curând nu mai puțin ca 900 persoane din comunele Billed, Iecea-mare și Varjas au luat lumea în cap.

Dl Dr. Nicolau Vraciu, medicul Regimentului de artilerie al divisiiei din Budapesta, anunță cununia sa cu dsoara *Maria Stinghe*, fca dlui St. Stinghe din Brașov, care va avea loc în 17 Maiu n. în bis. Sf. Nicolae din Brașov. Cele mai sincere felicitări!

Croații nu sê mai astempără. De luni de zile acum ferbe țeara lor întreagă contra Ungurilor. În noaptea de 13 Maiu s'au repetat mai mari demonstrații în Susac. Mii de oameni cutreera stradele strigând jos cu Khuen Hedervary (guvernatorul ungar)! Trăiască Croația! Au spart toate lampele de pe strade, iar trenul ce venia, dinspre Pesta l'au bătut cu petri. Și alte semne de „dragoste“ pentru ce e ungueresc.

Earăși spiroaica. Iosif Moșoarcă locuitor în Ciclova (Bănat) mai zilele trecute mergând beat-lulea acasă și-a aflat feciorul, care de-asemenea era beat, — durmind într'un șant. În mânia ce-l cuprinsese pe bietul tată, și-a lovit feciorul cu sapa drept în frunte împrăștiindu-i crerii, așa, că cest din urmă a rămas mort pe loc.

Câte nenorociri din pricina ticăloasei spiroaice

Asociațiunea. Adunarea generală de estan a „Asociațiunii se va ținea în Baia-mare, Comitetul despărțământului Sătmâr-Ugocia, în raionul căruia cade Baia-mare, a ținut ședință în 27 Martie n. c., și a pus terminul pentru ținerea adunării generale pe 9 și 10 August a. c., stabilind totdeodată și programul festivităților, în ziua primă a adunării va fi concert, în ziua a două bal. În zilele adunării sê va împărți o broșură, în care va fi descris orașul Baia-mare și jurul său, din punct de vedere istoric și etnografic, având ca adaus și o chartă topografică, tot atunci se va scoate și o foaie ocazională într'un singur număr.

Judecătoria, nu glumă. La tribunalul din Cracovia se judecă săptămâna trecută un proces mare contra unei bande de cămătari jidani. În cursul procesului unul dintre martori, jupânul „Rosenbaum“, s'a încurcat în spusel lui, așa că procurorul l'a prins cu minciuna, pentru-ce a și ridicat numai decât acuzare asupra lui! Tribunalul a croit numai decât sentință, osândind pe Rosenbaum pentru, mărturie minciinoasă, la trei luni temniță grea! Jidanul fu luat din ședință și dus în arest!

O dramă română, pe scena Teatrului Național din Budapesta. Din capitala ungariei să dă știrea, că elevi și elevele școlii teatrale de sub direcția dlui Solymosi Elek, la 14 Iunie după amiază va reprezenta pe scena Teatrului Național maghiar drama „Năpasta“ scrisă de *Caragiali* tradusă în unguerește de *Alexici*. Sê scrie în același timp că directorul Solymosi are de gând să meargă în mai multe orașe din patrie, pe unde sunt și Români, să dea mai multe reprezentații, intratele „Năpasta“ de Caragiali și „O lecție“ de Radu Rosetti.

Dl Ioan Andreescu, friserul român din loc, precum e deja cunoscut celor mai mulți, și-a arangeat cu

totul de nou localul moștenit dela tatăl dsale, prefăcându-l într'un adeverat *Salon de frizat, tuns și ras*, după modelele celor mai alese saloane de tuns din orașe mari.

Atragem deosebit luarea aminte a cetitorilor nostri asupra publicațiunii de pe pagina din urmă, în care află amintite înorile ce dl Andreescu a introdus în friseria dsale. Deosebită onoare face dlui Andreescu *atestatul medical* dat dsale de cătră dl *Dr. Markovitch*, fizicul orașului nostru, în care și dsa recunoaște eminenta arangere a salonului dlui Andreescu.

Ceva de tot nou sunt *mantalele de hârtie de mătăsă și ștergarele de obraz* din aceeași hârtie, cari sê folosesc numai odată, prin ce eventualele boale de piele ori de pînă a unui om ce s'a tuns ori ras, nu pot nici cum trece pe altul prin mijlocirea mantalei ori ștergarului, — lucru ce, folosind mantaua și ștergarul de pânză care sê folosește acelaș la mai mulți inși după olaltă, sê poate trece.

Folosirea mantalelor și ștergarelor de hârtie de mătăsă însă, cari costă bani, urcă cu ceva, cu puțin, taxa domnilor cari doresc a le folosi, fiind prin asta mai asigurată contra ori-cărei contractări de vre-o boală dela unul ce s'a tuns ori ras naintea lor.

Recomandăm cu toată căldura publicului nostru salonul dlui Andreescu. Domnii din jur, venind la oraș, sê nu scape ocaziunea a cerceta, spre incredințare, salonul amintit.

Producția din Coveș. Un tînăr măestru român, Ilie Miclea din Coveș, trecând spre Viena, s'a oprit și la Orăștie și ne roagă să publicăm, deși acum târziu, că în comuna sa natală Coveș, a fost a doua zi de Paști o frumoasă producție teatrală, care a însuflețit poporul pentru mișcări culturale de acest fel. S'au jucat mai multe piese pentru popor, ca „Sêrbătorile băbești“, „Bărbatul și muerea“, „Herșcu marfă de Paris“, etc. și cu o reușită deplină, precât sê poate la sate.

„Nu este peana mea destul de măiastră — zice dl Miclea — ca să pot descrie cât a fost de însuflețit publicul de față! Așa zile plăcute de sêrbători n'au mai fost în comuna noastră!“

Sau încesat 85 coroane, și a rămas câștig curat 54 cor. Laudă sê cuvine străduinței dlui învățător care a instruat și pregătit producția!“

Moarte. Vêd. Alexandru Rákóczy de Kápolna născută Maria Filep, cu fiul seu Alexandru, Ana Filep măr. Alexandru Stan de Szaplóczza și soția sa, cu inima înfrântă de durere anunță ireparabila pierdere ce au încercat prin moartea prea inibitului lor tată, socru și bunic Stefan Filep de Remetea președinte de tribunal, în pensiuene, membru viril a congregațiunei comitatului Sătmâr, etc. încetat din viață în etate de 80 ani în 10 Maiu c. la Remetea. Fie-i țărina ușoară.

Dr. Iustin de Colbazi.

Când sê încheiem foaia primim trista știre, că dl Dr. Iustin de Colbazi, bravul medic de regiment — decorat numai zilele acestea — a încetat subit din viață eri la orele 9 p. m. Înmemntarea va fi Duminecă în 4/17 Maiu la 3 ore p. m.

Tritem adânci simțite condolențe întristaților consângeni.

„Trei Doamne și toți trei“. Avusesem și noi românii din Orăștie trei bravi și frunțași ofițeri în armata comună de aci, dar vitrega soarte

ne-a orânduit ca succesive și relativ în scurt timp sê-i pierdem. Am început cu generalul Bihoi, a urmat apoi vicecolonelul Visoina și acum de tot subit — dl medic de regiment Dr. Colbazi.

Chiar vorba poetului: „Trei Doamne și toți trei“.

„JIANA“

Un număr însemnat de frunțași ai vieții noastre românești din Petroșeni și jur, 25 de inși, proprietari, preoți, protopopi, advocați, etc. din Petrla, Petroșeni, Livezeni, Merșor, Lupeni, Hațeg, etc., — publică un călduros apel cătră public pentru a subscrie acțiia la „Jiana“, institut de credit și economii românesc, plănuit a sê înființat în Petroșeni, cu un capital deocamdată de 60.000 cor. — Numele celor subscriși în prospectul, pe care îl vom publica și noi, ne dau chezesie destulă, că lucru serios și vrednic sê pornește, și noi stăruim, ca publicul cu prindere sê și spriginească noul institut economic român din vorbă!

CONVOCARE.

Onorații membri ai însoțirii de credit „Șiboteana“ din Șibot, prin aceasta se convoacă la adunarea generală, ce se va ținea la 31 Maiu st. n. 1903, la 10 ore a. m., în localitatea însoțirii, cu următorul

PROGRAM:

1. Raportul Direcțiunii și a comitetului de supraveghiere despre anul de gestiune 1902;
2. Presentarea conturilor Bilanț, Profit și Perdere;
3. Deliberare asupra împărțirii profitului curat, realizat cu finea anului 1901;
4. Alegerea membrilor în direcțiune și în comitetul de supraveghiere în locul celor eșiți prin votare;
5. Alegerea a 2 membri de încredere pentru verificarea procesului verbal;
6. Eventuale propuneri

Ș i b o t, (Alkenyér) la 16 Maiu st. n. 1903.

„Șiboteana“ însoțire de credit:
Ioan Marian m. p. Simion Săcurea m. p.

CONVOCARE.

Onorații membri ai însoțirii de credit „Balomireana“ din Balomir sê convoacă prin aceasta la adunarea generală, ce sê va ținea la 31 Maiu 1903 st. n. după amiază la 2 ore în localul școlii române din loc cu următorul

PROGRAM:

1. Raportul direcțiunii și a comitetului de supraveghiere pe anul de gestiune 1902.
 2. Presentarea conturilor: Bilanț, Profit și Perdere.
 3. Deliberare asupra împărțirii profitului curat.
 4. Alegerea a 2 membri de încredere pentru verificarea procesului verbal.
 5. Eventuale propuneri.
- Balomir, la 15 Maiu 1903 st. n.
„Balomireana“ însoțire de credit:
N. Suciu m. p. A. Bonția m. p.

Încunoștințare.

Am onoare a aduce la cunoștința onor. public din loc și din jur, că am deschis un

ATELIER
de pantofărie și păpucărie în Orăștie, casele Dlui Dr. Tincu strada Berăriei Nr. 4. unde primesc toate lucrurile de comandă și le împlinesc prompt.

Cu toată stima
Andrieu Carașcă
pantofariu

IOAN ANDRESCU

FRISEUR ȘI PERUCIER ÎN ORĂȘTIE

P. 7.

Salonul de frizat, ras și tuns, întemeiat prin Ioan Andreșcu la 1868 în Orăștie (între tîrguri, Nr. 6) și care s'a bucurat de atunci totdeauna de cel mai bun renume, — se recomandă onoratorului public, ca

Salon de frizat, ras și tuns

higienic de I-ul rang!

refăcut și arangeat cu totul nou, în care se lucrează conform cerințelor igienice de azi, cu aparate de desinfecare parisiene și utensilii antiseptice de prima clasă, și după prelucrarea acum modernă despre îngrijirea părului și a bărbii.

Acestea, și un *serviciu solid* a onorațiilor mei mușterii și cunoscuți, vor fi și în viitor principiile reale pe care se bazează atelierul meu.

Toate înoririle ce ating specialitatea mea, vor fi îndată introduse și aduse la cunoștința onorațiilor mei mușterii.

Fac mai departe cunoscut, că, din punct de vedere igienic, eu folosesc în friseria mea numai specialități de Paris de clasa primă! Și anume: Toate utensiliile, cum sunt mașinele de tuns, foarfecile, briciurile, etc., se desinfecțiază îndată după întrebuințare în *Aparatul special de desinfecare parisian*, întrebuițînd Formalin, Sublimat, Carbol, etc., și Pastă antiseptică pentru briciu, așa că e absolut imposibil ca să treacă dela unul la altul ceva boală de piele prin aceleași unelte!

Să întrebuințezi în atelierul meu deja acum:

Mantaua de hârtie de mătasă,

ceva de tot nou și igienic, pentru frizat, ras și tuns, și *guler patent* pentru tuns cu *prinșător de păr tăiat*, care face imposibilă căderea de păr mărunt pe lângă grumaz, etc.

Cremă de ras parisiană prima, fără amestecare cu apă. — „Allen Voraus“ suplinitor săpunului de ras. — *Pulver de săpun parisiană*, și *săpun de cabinet parisian* prima.

După ras, pentru îndepărtarea din obraz a *juțitelor, coșilor și roșețelor pielii*, folosesc $\frac{1}{10}\%$ Sublimat, Crystall-Sirius, cum și Bloc-Hyalin, Bloc-Higienic și Tablete-Regina.

— Apoi ceva de tot nou:

Ștergare de obraz din hârtia de mătasă „Krépe“

(pentru zbicire), veritabile, în crème și alb, folosite numai la o radere!

Anunț apoi, că am *deposit permanent* de tot felul de

Peruce de stradă și de teatru,

de tot soiul, pentru ori-ce etate, atât pentru dame, cât și pentru domni. Toupete, bretonuri pentru dame, plete, frisette, etc., precum și *deposit* de *legătoare de mustați* de felurite soiuri; colorii de păr și cosmetice, etc.

Imi țin încă de datorință a exprima onorațiilor mei mușterii mulțumirile mele pentru sprijinul de până acum, și îi rog a mă onora și mai departe cu sprijinul lor prin cercetarea salonului meu de frizat.

Rog cetiți atestatul medical de mai jos!

Cu toată stima

Ioan Andreșcu,
Friseur și Perucier
în Orăștie.

ATESTAT MEDICAL

(Trad. din nemțește).

Să constat prin aceasta oficios, că Salonul de frizat și ras al dlui Ioan Andreșcu din str. tîrgurilor, este azi perfect arangeat de nou, conform cerințelor moderne și igienice! Mobile potrivite scopului și ireproșabil curate, împodobesc ambele saloane, cel mare și cel mic, cari sunt provăzute cu lumină bogată, și toate așa arangeate, că pot fi fundamental desinfectate!

Toate peptenele, periile de păr și celelalte instrumente, se desinfectiază într'un Desinfecțator-Formalin de Paris; briciurile și mașinile de tuns se spală cu Pastă antiseptică și cu soluție de carbol de 5% , deplin curățitoare!

Toate mantalele pentru tuns și servietele, sunt de cele de hârtie de mătasă chemicește curată, făcute anume numai pentru o întrebuințare.

Pentru ungere cu săpunule, se folosește o pulvere de săpun igienică, se pregătește în amestec cu apă feartă, fața se unge apoi cu Kaiserborax, sau, în casuri date, cu $\frac{1}{10}\%$ soluție de sublimat cu Borsäure, Crystall-Sirius, și se pudrează prin o mașinărie igienică de sistemul cel mai nou.

La întrebuințarea ori-cărui soiuri de mijloace cosmetice, se pune în acest local mare grijă pe aceea, ca ori-ce instrument, cari ar putea răspândi vre-o boală de piele, să fie nimicite.

La toate cele amintite mai sus se mai adaugă și aceea, că dl Ioan Andreșcu e dextru a-și îndeplini toate funcțiunile sale de barbier și friseur și de tuns, așa de curat, că ori-ce răspândire a vre-unei boale de păr și de piele, de pe un individ pe altul, se arată exchisă!

Orăștie, 29 Aprilie 1903.

Dr. Victor Markovitch m. p.,
medic fizic orășenesc.

1—

Editor și redactor responsabil: Iulius V. Ioanovici.

Vinars de prune!

Țică veritabilă!

Subscrisul am de vânzare
100 ferii vinars de
prune curat, de 10 ani

și îl ofer în detalii cu 50 cruceri litrul.

Tot aci și vinuri bune! A se adresa subscrisului

2—3 **Adam Cristea,**
Orăștie (Str. Berului).

Sz. 525—1903 kir. vhtó.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. és 120. §. értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szásvárosi kir. járásbírósnak 1902. évi V. 875 számú végzése következtében Dr. Antoni Ede szásvárosi ügyvéd által képviselt Krziwanek K. bécsi lakos és végrehajtató javára Schuller Adolf szásvárosi lakos és végrehajtást szenvedett ellen 172 K 95 fill. s jár. erejéig fogantositott kielégítési végrehajtás utján felül és lefoglalt és 1286 K-ra becsült következő ingóságok, u. m.: különféle butorok, bizikli, ágy, asztal és ruhaneműek és egyéb ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szásvárosi kir. járásbírósnak 1903-ik évi V. 369/3 számú végzése folytán 172 K 95 fill. tőkekövetelés ennek 1902. július hó 15 napjától járó 6% kamatai, $\frac{1}{3}\%$ váltó díj és eddig összesen 50 K 20 fillérben biróilag már megállapított valamint ezuttali 5 K 90 fill. árverés kifizetési költségek erejéig Szásvároson adós lakásán leendő eszközzésére 1903. évi május hó 22-ik napjának délelőtti 8 óraja határidőül kifizetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §§-ai értelmében esetleg becsáron alul is, azonban csakis készpénzfizetés mellett, fognak a legtöbbet ígérőknek eladatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120 §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik. A befolyandó vételár pedig birói letétbe fog helyeztetni.

Kelt Szásvároson, 1903. évi április hó 24 napján.

Rácz Árpád
kir. bir. végrehajtó

Sz. 1120—1903. tkvi.

Arverési hirdetmény kivonata.

A v.-hunyadi kir. jbróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy az „Ardeleana“ pénz és hitelintézet szásvárosi cég végrehajtatonak Béra Iuon hosdoi lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a végrehajtási árverés 134 K tőke ennek 1899. január 14-től járó 8% kamatai már megállapított valamint jelenlegi 16 K 45 fill. és a még felerülendő költségeknek kielégítése végett az 1881. LX. t.-cz. 144. §. alapján és a 146. §. értelmében a v.-hunyadi kir. jbróság területén lévő a hosdoi 24 sz. tjkvben A †

1 r. 64 hrsz. a felvett ingatlan $\frac{1}{2}$ részére 3 K 50 fill., 2 r. 213, 214, 218—222 hrsz. a felvett ingatlan $\frac{1}{2}$ részére 603 K, 3 r. 224—227 hrsz. a felvett ingatlan $\frac{1}{2}$ részére 225 K, 4 r. 526, 532 hrsz. a felvett ingatlan $\frac{1}{2}$ részére 14 K, 50 fill. 5 r. 659 hrsz. a felvett ingatlan $\frac{1}{2}$ részére 3 K; 6 r. 661 hrsz. a felvett ingatlan $\frac{1}{2}$ részére 23 K 50 fill.; 7 r. 748—750 hrsz. a felvett ingatlan $\frac{1}{2}$ részére 32 K; 9 r. 846 hrsz. a felvett ingatlan $\frac{1}{2}$ részére 218 K 50 fill.; 10 r. 1092 hrsz. a felvett ingatlan $\frac{1}{2}$ részére 5 K; 11 r. 1183 hrsz. a felvett ingatlan $\frac{1}{2}$ részére 2 K; 12 r. 1191/1 hrsz. a felvett ingatlan $\frac{1}{2}$ részére 9 K 50 fill.; 13 r. 1194—1196 hrsz. a felvett ingatlan $\frac{1}{2}$ részére 20 K; 14 r. 1226 hrsz. a felvett ingatlan $\frac{1}{2}$ részére 2 K; 15 r. 1229 hrsz. a felvett ingatlan $\frac{1}{2}$

részére 6 K; 16 r. 1237, 1238 hrsz. a felvett ingatlan $\frac{1}{2}$ részére 4 K; 17 r. 1250/2, 1251 hrsz. a felvett ingatlan $\frac{1}{2}$ részére 13 K; 18 r. 1278 hrsz. a felvett ingatlan $\frac{1}{2}$ részére 5 K 50 fill. re becsült, továbbá a 25 sz. tjkvben A † 2 r. 668—698 716—719 hrsz. a felvett ingatlan 6/1648 ad. részére 7 K; 3 r. 751, 752, 767, 768, 770, 771 hrsz. a felvett ingatlan 6/1648-ad részére 4 K 50 fill.; 4 r. 909—910 hrsz. a felvett ingatlan 6/1648-ad részére 4 K 50 fill.; 5 r. 1095/1 hrsz. a felvett ingatlan 6/1648-ad részére 1 K; 6 r. 1267 hrsz. a felvett ingatlan 6/1648-ad. részére 4 K 50 fill.; 7 r. 326/1-d hrsz. a felvett ingatlan 6/1648-ad részére 8 K-ra becsült és végül a 16 sz. tjkvben A †

1 r. 44, 51, 65, 66 hrsz. a felvett ingatlan $\frac{1}{3}$ részére 52 K 66 fill.; 2 r. 201, 203, 205 hrsz. a felvett ingatlan $\frac{1}{3}$ részére 238 K 66 fill.; 3 r. 210/1, 210/2—202 hrsz. a felvett ingatlan $\frac{1}{3}$ részére 57 K 33 fill.; 4 r. 657, 658 hrsz. a felvett ingatlan $\frac{1}{3}$ részére 3 K; 5 r. 675 hrsz. a felvett ingatlan $\frac{1}{3}$ részére 66 fill.; 6 r. 744, 747 hrsz. a felvett ingatlan $\frac{1}{3}$ részére 30 K 66 fill.; 7 r. 766 hrsz. a felvett ingatlan $\frac{1}{3}$ részére 9 K 66 fill.; 8 r. 823, 833 hrsz. a felvett ingatlan $\frac{1}{3}$ részére 31 K 66 fill.; 9 r. 849 hrsz. a felvett ingatlan $\frac{1}{3}$ részére 10 K 66 fill.; 10 r. 930 hrsz. a felvett ingatlan $\frac{1}{3}$ rész. 9 K 33 fill.; 11 r. 940, 941 hrsz. a felvett ingatlan $\frac{1}{3}$ részére 4 K; 12 r. 1070 hrsz. a felvett ingatlan $\frac{1}{3}$ részére 4 K 33 fill.; 13 r. 1074 hrsz. a felvett ingatlan $\frac{1}{3}$ részére 3 K 33 fill.; 14 r. 1187 hrsz. a felvett ingatlan $\frac{1}{3}$ részére 1 K; 15 r. 1242 hrsz. a felvett ingatlan $\frac{1}{3}$ részére 2 K 66 fill.; 16 r. 1250/1 hrsz. a felvett ingatlan $\frac{1}{3}$ részére 66 fill.; 17 r. 1277 hrsz. a felvett ingatlan $\frac{1}{3}$ részére 1 K 33 fill. becsértékben ugyanannyi kikiáltási árban mint Béra Iuon tulajdonát képvisző jutalékra elrendelt és hogy a fenne megjelölt ingatlanok az 1903. évi június 22-ik napjának délelőtti 10 órakor Hosdo község házában megtartandó nyilvános árverésen s a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsáronak 10% -át készpénzben vagy az 1881. LX. t.-cz. 42 §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a kelt igazságügyministeri rendelet 8 §-ban kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. jbróság tkvi. hatósága.

V.-Hunyadon 1903. évi április hó 3-án.

Pisztory
kir. albiró.

Sz. 405—903. vgrht.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a hátszegi kir. járásbírósnak 1902. V. 480 sz. végzése következtében Dr. Suciú Gábor javára Simon Adolf ellen 404 K 62 fill. s jár. erejéig 1903. évi április hó 16-án fogantositott kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 1320 K-ra becsült következő ingóságok, u. m.: szesz és pálinka, nyilvános árverésen eladatnak. Mely árverésnek a hátszegi kir. járásbírósnak 1903-ik évi V. 480 számú végzése folytán 404 K 62 fill. tőkekövetelés ennek 1899. évi január hó 1 napjától járó 5% kamatai, $\frac{1}{3}\%$ váltó díj és eddig összesen 69 K 54 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig Várhelyen adós házában leendő eszközzésére 1903. évi június hó 18-ik napjának délelőtti 10 óraja határidőül kifizetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet

ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adadni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Hátszegben, 1903. évi május hó 2 napján.

Csucs Gyula
kir. bir. végrehajtó.

Sz. 400—1903. végrh.

Arverési hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy a szásvárosi kir. jbróság 1901. évi Sp. I. 217/3 sz. végzése következtében Dr. Vlad Aurél szásvárosi ügyvéd által képviselt „Ardeleana“ tak. és hitelintézet javára, Blás Sofron és társai elleni 326 kor. s járulékaik erejéig fogantositott kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 660 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: marhák nyilvános árverésen eladatnak.

Ezen árverés a v.-hunyadi kir. járásbírósnak 1903-ik évi V. 277/2 sz. végzése folytán 326 kor. tőkekövetelés, ennek 1896. évi május hó 20 napjától járó 8% kamatai, $\frac{1}{3}\%$ váltó díj és eddig 30 kor. 25 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig Ulm községében alperesek lakásán leendő eszközzésére 1903. évi május hó 13 napjának délelőtti 10 óraja határidőül kifizetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, becsáron alul is el fognak adadni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt V.-Hunyadon, 1903. évi május hó 1 napján.

Daczó Ernő
kir. bir. végrh.

Sz. 614—1903. vgrht.

Arverési hirdetmény

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a puji kir. járásbírósnak 1902. Sp. I. 647/3 számú végzése következtében Dr. Suciú Gábor hátszegi ügyvéd által képviselt Balázs Josef s t. javára Lik Iuon s t. A. B. Iszkronyi lakosok ellen 60 K s jár. erejéig 1903. évi március hó 30 napján fogantositott kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 1588 K-ra becsült következő ingóságok, u. m.: szarvasmarha, juh, sertés, istálló, ökrök, szekér, disznóól és széna, nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a puji kir. járásbírósnak 1902-ik évi V. 1427/5 számú végzése folytán 60 K tőkekövetelés ennek 190 évi hó napjától járó $\frac{1}{3}\%$ kamatai, $\frac{1}{3}\%$ váltó díj és eddig összesen 71 K 49 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig A. B. Iszkronyban végrehajtást szenvedettek lakásán leendő eszközzésére 1903. évi május hó 21-ik napjának délelőtti 11 óraja határidőül kifizetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adadni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Puj, 1903. évi május hó 1 napján.

B. Bánffy
kir. bir. végrehajtó.

Tiparul propriu, „Tipografia Nouă“, în Orăștie.